

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **Z., s.r.o.**, so sídlom v B., zastúpeného JUDr. F. N., advokátom so sídlom v B., proti povinnému **A. D.**, so sídlom v D., **pre vymożenie 63 532,23 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 25 Er 858/2008, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 15. apríla 2010 č. k. 15 CoE 60/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie oprávneného **o d m i e t a .**

Povinnému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Návrhom na vykonanie exekúcie doručeným súdnej exekútorke JUDr. A. S. 23. októbra 2008 sa Z., s.r.o. ako oprávnený domáhal vykonania exekúcie proti A. D. ako povinnému na základe exekučných titulov, a to platobných výmerov č. X. a X. z 15. októbra 2001, právoplatných 4. decembra 2006, ktoré vydal JUDr. E. V., správca konkurznej podstaty úpadcu P. Uvedenými platobnými výmermi bolo povinnému predpísané dlžné poistné vo výške 412 859,-- Sk (13 704,41 €) za obdobie 06/95 až 05/99 a poplatok z omeškania za neodvedenie tohto poistného vo výške 1 753 972,-- Sk (58 221,20 €). Povinný uhradil oprávnenému z tejto dlžnej sumy pohľadávky iba čiastočne vo výške 252 859,-- Sk (8 393,38 €). Oprávnený navrhol preto vymożenie sumy 1 913 972,-- Sk (63 532,23 €) od povinného. K návrhu na vykonanie exekúcie pripojil zmluvu o postúpení pohľadávky zo 7. júla 2005 uzavretú medzi JUDr. T. K., správcom konkurznej podstaty úpadcu P. a spoločnosťou Z., s.r.o.

Okresný súd Zvolen vydal 10. novembra 2008 poverenie na vykonanie exekúcie pre súdnu exekútorke JUDr. A. S.. Následne uznesením z 8. decembra 2009 č. k. 25 Er

858/2008-22 rozhodol o zastavení exekúcie s odôvodnením, že v dôsledku zrušenia povolenia na zriadenie zdravotnej poisťovne (rozhodnutím Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky z 1. júla 1999, právoplatným 17. júla 1999) sa P. dostala zo zákona do likvidácie (§ 34 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z. z.) a rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave z 20. apríla 2001 sp. zn. 7 K 70/2001 bol na majetok poisťovne vyhlásený konkurz. Správca konkurznej podstaty úpadcu v priebehu konkurzného konania vydal 15. októbra 2001 platobné výmery č. X. a X., ktoré mali byť exekučným titulom pre exekúciu v tomto konaní vo väzbe na postúpenie pohľadávky na oprávneného z tohto konania. Tieto platobné výmery však neboli vydané zdravotnou poisťovňou, ale správcom konkurznej podstaty úpadcu, ktorému nevyplýva oprávnenie vydať individuálne akty orgánu verejnej moci (správy). Platobný výmer vydaný správcom konkurznej podstaty považoval za nulitný akt, ktorý nikoho nezaväzuje a hľadá sa naň akoby neexistoval. Z tohto dôvodu súd aj bez návrhu exekúciu v zmysle § 57 ods. 1 písm. a/ Exekučného poriadku zastavil, nakoľko v predmetnej veci neexistuje exekučný titul pre vykonanie exekúcie. V tejto súvislosti poukázal na právne závery vyplývajúce z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. apríla 2009 sp. zn. 3 M Cdo 20/2008.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 15. apríla 2010 sp. zn. 15 CoE 60/2010 na odvolanie oprávneného uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 O.s.p. potvrdil. V odôvodnení uviedol, že predpokladom exekúcie je existencia rozhodnutia ako exekučného titulu. Exekučným titulom je podľa § 41 Exekučného poriadku vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok a za exekučný titul sa považujú v zmysle ods. 2 tohto ustanovenia aj vykonateľné rozhodnutia orgánov verejnej správy a územnej samosprávy, medzi ktoré je potrebné zaradiť aj platobné výmery zdravotnej poisťovne o dlžnom poistnom a poplatku z omeškania. Exekučný súd už pri rozhodovaní o žiadosti súdneho exekútora na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie musí skúmať, či sa oprávnený domáha vykonania exekúcie na základe formálne a materiálne vykonateľného exekučného titulu. Poukázal na ustanovenie § 57 Exekučného poriadku, na základe ktorého dáva zákon súdu oprávnenie aj bez návrhu v priebehu exekučného konania skúmať, či exekúcia prebieha v súlade so zákonom a pri zistení ktoréhokoľvek dôvodu na zastavenie exekúcie, rozhodnúť o jej zastavení. Vychádzal zo záverov rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. apríla 2009 sp. zn. 3 M Cdo 20/2008 a z 31. januára 2008 sp. zn. 2 Obo 225/2007, že správca konkurznej podstaty P. nebol oprávnený vydať platobné výmery o dlžnom poistnom a poplatku

z omeškania, z ktorých vzniknuté práva by mohol zmluvou o postúpení pohľadávok postúpiť na oprávneného v tomto konaní. Názor o možnosti skúmať vykonateľnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu exekučného konania vyslovil Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí publikovanom pod R 58/1997, na ktoré odvolací súd tiež poukázal. Stotožnil sa s právnym názorom okresného súdu, že platobné výmery vydané správcom konkurznej podstaty sú nulitné právne akty, čoho dôsledkom je, že v preskúmvanej veci prebiehala exekúcia v rozpore so zákonom a musela byť zastavená.

Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podal včas dovolanie oprávnený. Uviedol, že napadnuté rozhodnutie, ako aj rozhodnutie súdu prvého stupňa boli vydané v konaní postihnutom procesnou vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), preto ich navrhol zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. K odňatiu možnosti dovolateľa konať pred súdom došlo v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci, keď súdy oboch nižších stupňov nesprávne kvalifikovali platobný výmer (exekučný titul) ako nulitný akt, v dôsledku čoho exekučné konanie zastavili, napriek tomu, že podmienky na takýto postup neboli splnené. Dovolateľ (oprávnený) tak nemá možnosť realizovať svoje právo, t.j. zákonom stanoveným postupom vymáhať pohľadávku. Vychádzal z toho, že nedostatok „oprávnenia“ správneho orgánu vydať rozhodnutie je dôvodom na jeho zrušenie podľa § 250j ods. 3 O.s.p. Tento nedostatok možno odstrániť len v konaní podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Absenciu takéhoto oprávnenia neprináležalo skúmať súdu v exekučnom konaní (obdobne Najvyšší súd Českej republiky sp. zn. 20 Cdo 2588/2007, Ústavný súd Českej republiky sp. zn. II ÚS 2000/2007, tiež Ústavný súd Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 415/2008). Uviedol, že k výkladu nulity právneho aktu nie je možné pristupovať rozširujúcim spôsobom, jej dôvody treba vykladať reštriktívne. Pri nulitnom akte musí ísť o bezpochyby jednoznačné, zjavné a hrubé porušenie zákona alebo procesných princípov. Dovolateľ považuje platobný výmer vydaný v rámci právomoci zverenej správcovi konkurznej podstaty za platný akt (obdobne uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 S 11/2007).

Povinný sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu,

ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.) a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu. Dovolanie proti uzneseniu je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovoláním je v danom prípade napadnuté potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu o zastavení exekúcie. Takéto rozhodnutie nevykazuje znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení v zmysle § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., proti ktorým je dovolanie prípustné. Vzhľadom na to by prípustnosť dovolania oprávneného prichádzala do úvahy len v prípade výskytu niektorej z väd uvedených v ustanovení § 237 O.s.p.

V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Dovolaateľ namietal, že konanie je postihnuté vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., pretože postupom odvolacieho súdu i súdu prvého stupňa došlo k zastaveniu exekúcie, hoci zákonné podmienky pre takýto postup splnené neboli. Odvolací súd i súd prvého stupňa dospeli k nesprávnemu záveru, že správca konkurznej podstaty zrušenej zdravotnej poisťovne nebol oprávnený vydať platobný výmer (exekučný titul) a teda, že platobný výmer (exekučný titul) ním vydaný treba považovať za nulitný akt.

Najvyšší súd Slovenskej republiky už v rozhodnutí z 13. septembra 2009 sp. zn. 5 Cdo 109/2010 uviedol, že otázka, či správca konkurznej podstaty zrušenej zdravotnej poisťovne (ne)bol oprávnený vydať platobný výmer, je námietkou smerujúcou k materiálnej (ne)vykonateľnosti (neexistencie) exekučného titulu. Exekučný súd je vždy povinný skúmať, či rozhodnutie uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie je skutočne exekučným titulom v zmysle Exekučného poriadku, najmä či bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie. Exekučný súd je povinný skúmať túto podmienku ex officio, a to už pri vydaní poverenia na vykonanie exekúcie, prípadne neskôr počas celého exekučného konania a v prípade zistenia nedostatku materiálnej vykonateľnosti je povinný exekúciu aj bez návrhu zastaviť.

S poukazom na ustanovenie § 34 zákona č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní, možno mať za to, že pohľadávky zrušenej zdravotnej poisťovne na poistnom a poplatku z omeškania prechádzajú zo zákona na Všeobecnú zdravotnú poisťovňu, prípadne na inú zdravotnú poisťovňu, ktorá prevzala poistencov. Tieto pohľadávky preto nie sú súčasťou konkurznej podstaty zrušenej zdravotnej poisťovne. Napokon je vhodné dodať, že v zmysle ustanovenia § 84 zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov, prešli totiž najneskoršie 1. októbra 2005 všetky neskončené konania o určenie výšky poistného a súvisiacich nárokov zo všetkých existujúcich poisťovní na Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou.

V dôsledku zrušenia povolenia na zriadenie zdravotnej poisťovne (ktoré nadobudlo právoplatnosť 17. júla 1999) sa P. zo zákona dostala do likvidácie (§ 34 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z. z.). Následne rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave z 20. apríla 2001 sp. zn.

7 K 70/2001 bol podľa zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov na majetok poisťovne vyhlásený konkurz. Správca konkurznej podstaty úpadcu v priebehu konkurzného konania vydal platobné výmery z 15. októbra 2001 č. X. a X.. Tieto rozhodnutia mali byť exekučným titulom pre exekúciu prebiehajúcu v tomto konaní, a to vo väzbe na postúpenie pohľadávky na oprávneného z tohto konania.

Ako už bolo uvedené vyššie, dovolací súd pre ďalší procesný postup považoval za určujúcu otázku, či exekučné tituly, ktorými v danej veci majú byť platobné výmery z 15. októbra 2001 č. X. a X. vydané JUDr. E. V., správcom konkurznej podstaty úpadcu (pôvodného oprávneného) P., ktorých právnym dôvodom je predpis poistného v zmysle § 19 ods. 2 zákona č. 273/1994 Z. z., sú exekučným titulom v zmysle ustanovenia § 41 Exekučného poriadku.

Predpokladom exekúcie je existencia rozhodnutia (okrem ak sa exekúcia vykonáva na základe vykonateľnej notárskej zápisnice). O aké rozhodnutie sa musí jednať podrobnejšie upravujú ustanovenia § 41 Exekučného poriadku. Vo všeobecnosti exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok (§ 41 ods. 1 Exekučného poriadku). Ustanovenie § 41 ods. 2 Exekučného poriadku taxatívne vymenúva, na podklade akých rozhodnutí je možné vykonať exekúciu. Okrem iných, exekúciu je možné vykonať na základe vykonateľných rozhodnutí orgánov verejnej správy a územnej samosprávy vrátane blokov na pokutu nezaplatenú na mieste (§ 41 ods. 2 písm. f/ Exekučného poriadku). Za účinnosti zákona č. 273/1994 Z. z. pôsobnosť orgánu verejnej správy vykonávali aj zdravotné poisťovne. Preto boli v zmysle ustanovení § 19 ods. 2 a 3 uvedeného zákona oprávnené vydávať rozhodnutia (platobné výmery) o predpise poistného. Na uvedené konanie sa v zmysle ustanovení § 58 zákona č. 273/1994 Z. z. vzťahovali predpisy o správnom konaní, pričom právoplatné rozhodnutie bolo preskúmateľné súdom (§ 58 ods. 5). Platobný výmer, ktorý mal byť v posudzovanej veci exekučným titulom, nebol vydaný zdravotnou poisťovňou ale správcom konkurznej podstaty úpadcu, ktorý bol poverený spravovať majetok zdravotnej poisťovne. Preto je rozhodujúce vyriešiť otázku, či platobný výmer vydaný správcom konkurznej podstaty je exekučným titulom, pričom túto otázku je potrebné posudzovať v závislosti od postavenia správcu konkurznej podstaty a rovnako od toho, či oprávnenie predpisovať poistné vyhlásením konkurzu trvá (resp. nezaniklo).

Pod majetkom úpadcu vo všeobecnosti treba rozumieť aj pohľadávky úpadcu, ktoré existovali v čase vyhlásenia konkurzu na jeho majetok. Z toho vyplýva, že správca konkurznej podstaty má pri správe majetku úpadcu oprávnenie nakladať s majetkom podstaty a prechádza na neho aj výkon práv a povinností, ktoré súvisia s nakladaním s majetkom podstaty (§ 14 ods. 1 písm. a/ zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní). Z ustanovení uvedeného zákona však nevyplýva oprávnenie vydávať akty aplikácie práva - individuálne akty orgánu verejnej moci (správy). Pod správou majetku úpadcu vo vyššie uvedenom zmysle preto nemožno rozumieť výkon práv prislúchajúci orgánu verejnej moci (zdravotnej poisťovne) vrátane schopnosti vydávať individuálne akty aplikácie práva. Správca konkurznej podstaty bez ďalšieho nenadobúda postavenie orgánu verejnej správy s rozhodovacou právomocou (s právomocou vydávať akty aplikácie práva), má iba právo (a povinnosť) vykonať všetky nevyhnutné a potrebné právne úkony (napr. podať žalobu, opravné prostriedky a iné) v záujme uspokojenia pohľadávok úpadcu. Postavenie orgánu verejnej správy by mohlo byť správcovi konkurznej podstaty dané len právnou úpravou, ktorá by *expressis verbis* takúto právomoc (oprávnenie) správcovi konkurznej podstaty priznávala. Pokiaľ takúto právnu úpravu právny poriadok neobsahuje, správca majetku konkurznej podstaty nie je oprávnený vydávať individuálne právne akty, ktoré sú exekučným titulom v zmysle ustanovení § 41 Exekučného poriadku (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 M Cdo 20/2008).

V tomto smere je potrebné uviesť, že predmetné pohľadávky (na nezaplatenom poistnom) zrušenej poisťovne nepatrili do konkurznej podstaty, nakoľko v zmysle ustanovenia § 34 ods. 3 zákona č. 273/1994 Z. z. prešli na Všeobecnú zdravotnú poisťovňu, prípadne na inú zdravotnú poisťovňu. Správca ani úpadca preto nemal vecný dôvod tieto pohľadávky (patriace inému subjektu ako úpadcovi) predpisovať a vymáhať. Právo predpísať poistné zo zrušenej poisťovne na správcu konkurznej podstaty by tak musel pripustiť zákon, t.j. vymáhať dlžné poistné v postavení orgánu verejnej moci uskutočňujúceho výkon rozhodnutia voči tretím osobám; to ale z právnej úpravy nevyplýva. Ako už bolo uvedené, predpokladom pre vydanie poverenia na vykonanie exekúcie a následné vydanie upovedomenia o začatí exekúcie je existencia vykonateľného rozhodnutia, pričom sa musí jednať o rozhodnutie vykonateľné po materiálnej aj formálnej stránke. Iba vykonateľné rozhodnutie totiž umožňuje v exekučnom konaní vynútiť plnenie. Súd sa pri skúmaní toho, či rozhodnutie je vykonateľné zaoberá predovšetkým tým, či sa jedná o rozhodnutie, ktoré možno vykonať podľa Exekučného poriadku, a či rozhodnutie je vykonateľné po formálnej

ako aj po materiálnej stránke. Ide pritom o predpoklady, ku ktorým súd prihliada z úradnej povinnosti. Súčasťou týchto predpokladov je, že exekučný titul bol vydaný orgánom vybaveným právomocou na vydanie takéhoto rozhodnutia. Ak takáto právomoc chýba, ide o právny akt nulitný, pri ktorom sa pre účely exekučného konania neuplatňuje princíp jeho správnosti ale naopak, má to za následok, že takéto rozhodnutie nie je možné vykonať. Nie je totiž aktom verejnej moci (aktom aplikácie práva). Nulitný akt nikoho nezaväzuje a hľadá sa naň akoby neexistoval.

Vzhľadom na vyššie uvedené, treba aj na vydanie platobného výmeru správcom konkurznej podstaty v danej veci hľadiť ako na nulitný akt. Toho dôsledkom je, že v preskúmvanej veci absentuje exekučný titul pre vykonanie exekúcie. Pokiaľ ide o právne dôsledky nulitného aktu dovolací súd dáva do pozornosti zaužívanú rozhodovaciu prax vychádzajúcu z rozhodnutí uverejnených v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 56/1995, č. 70/1998, č. 72/1998, pričom do osobitnej pozornosti dáva rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené pod R 58/1997, ktoré *expressis verbis* vyslovilo záver, že výkon rozhodnutia je neprípustný, ak je „exekučný titul“ nulitným právnym aktom. Z uvedených dôvodov dovolací súd nezistil, že by konanie pred súdmi nižších stupňov trpelo namietanou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

V dovolacom konaní nevyšla najavo ani existencia vád uvedených v § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. Napokon dovolateľ tieto vady v dovolaní nenamietal. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení vyvodit' nemožno.

Nakoľko prípustnosť dovolania oprávneného nevyplýva z ustanovenia z § 239 O.s.p. a nemožno vyvodit' z § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky jeho dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, ktoré nemožno napadnúť týmto opravným prostriedkom. So zreteľom na dôvod, pre ktorý dovolanie odmietol, nezaoberal sa vecnou správnosťou dovolaním napadnutého uznesenia.

V dovolacom konaní úspešnému povinnému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania voči oprávnenému, ktorý úspech nemal. Dovolací súd mu však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo mu žiadne trovy nevznikli (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. mája 2011

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová